

SISÄLLYSLUETTELO

PÖYTÄKIRJA Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

Kokous- ja osallistujatiedot	1
§ 54 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 55 Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 56 Työjärjestyksen hyväksyminen	5
§ 57 Pohjois-Suomen yhteistyöalueen yhteisarviointi	6
§ 58 Tarkastuslautakunnan itsearviointi	8
§ 59 Palautteen kerääminen arviointikertomusten hyödynnettävyydestä, vaikuttavuudesta ja kehittämisestä	9
§ 60 Tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutuminen ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2024	10
§ 61 Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.-31.12.2024, Tilintarkastuskertomus, Tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen	11
§ 62 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024	18
§ 63 Ajankohtaiskatsaus ja infot	20
§ 64 Tarkastuslautakunnalle tiedoksi annettavat asiat	21
Muutoksenhaku	22

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

13.5.2025

Aika	13.5.2025 10:00 - 10:56 Kokous jatkui klo 11:47 - 14:23. Kokous jatkui klo 14:30 - 15:32.	
Paikka	OYS neuvotteluhuone Raita (A-talo, 0.krs) ja hybridikokouksena	
Osallistujat	Kari Pentti Juha Richter Kari Myllyniemi Ira Toppinen Anna-Kaisa Lepistö Juha Vuorio Marja-Leena Kemppainen Heli Hietala Outi Pekkala	puheenjohtaja varapuheenjohtaja, etäyhteydellä jäsen jäsen, etäyhteydellä varajäsen, etäyhteydellä jäsen jäsen jäsen jäsen, etäyhteydellä
Muut osallistujat	Tarja Lempeä Katri Hokkanen Johanna Ulvila Marjo Kiviniemi	tarkastusjohtaja, esittelijä, pöytäkirjanpitäjä vastuunalainen tilintarkastaja, pois §:t 54-58, pois osittain § 59 tuloksellisuustarkastaja, asiantuntija, pois §:t 60-64 arviointipäällikkö, asiantuntija, pois §:t 63-64
Asiat	§:t 54-64	
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	54 § puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.	
Allekirjoitukset		
	Kari Pentti Puheenjohtaja	Tarja Lempeä Pöytäkirjanpitäjä
Pöytäkirjan tarkastus	19.5.2025	
	Juha Vuorio	Marja-Leena Kemppainen

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

13.5.2025

Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläolo Yleisessä tietoverkossa 20.5.2024

Todistaa

Pöytäkirjanpitäjä

Tarja Lempeä

54 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosäännön 141 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja. Kokouskutsu tulee lähettää, mikäli mahdollista, vähintään kolme (3) päivää ennen kokousta toimitilimen jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus.

Hallintosäännön 143 §:n mukaan esityslista julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivulla.

Toimitilin on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä (hyvinvointialuelaki 108.2 §).

Puheenjohtaja toteaa läsnäolijat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

13.5.2025

55 § Pöytäkirjantarkastajien valinta

Lautakunta valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.
Tarkastusvuorossa ovat Juha Vuorio ja Marja-Leena Kemppainen.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Juha Vuorio ja Marja-Leena Kemppainen.

Kokouksen pöytäkirjanpitäjänä toimii tarkastusjohtaja Tarja Lempeä.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

13.5.2025

56 § Työjärjestyksen hyväksyminen

Lautakunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityslista työjärjestykseksi.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/27717/00.03.00.00/2023

57 § Pohjois-Suomen yhteistyöalueen yhteisarviointi

YTA-yhteisarviointiraporttia on tarkennettu tarkastuslautakunnilta 24.4.2025 saadun ohjauksen mukaisesti.

YTA-yhteisarvioinnista on laadittu tiivistelmä tarkastuslautakunnan Arviointikertomukseen 2024.

YTA-yhteisarviointiraportti on lähetetty tarkastuslautakunnan jäsenille oheismateriaalina ennen kokousta (salassa pidettävä, Julkl 24.1. kohta 15).

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta hyväksyy osaltaan YTA-yhteisarviointiraportin. Tarkastuslautakunta antaa ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikölle valtuudet tehdä tarvittaessa teknisiä korjauksia arviointiraporttiin.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

Merk. Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä ja arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esittelivät YTA-yhteisarviointiraporttia.

Liitteet

YTA yhteisarviointi 2024

Päätöshistoria

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 24.4.2025 §48

Pohjois-Pohjanmaan, Lapin, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueiden tarkastuslautakunnat ovat päättäneet yhteisarvioinnin toteuttamisesta Pohjois-Suomen yhteistyöalueella Oulussa 10.-11.1.2024 järjestetyssä yhteisseminaarissa. Tarkastuslautakuntien alainen henkilöstö on valmistellut arviointia ja siihen liittyvää toteuttamissuunnitelmaa (työohjelmaa). Toteuttamissuunnitelma (työohjelma) on käsitelty kaikissa tarkastuslautakunnissa elo-syyskuussa 2024.

YTA-yhteisarviointi sisältyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan 14.8.2024 hyväksymään vuoden 2024 arviointisuunnitelmaan. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta on päättänyt osaltaan arvioinnin toteuttamissuunnitelmasta 14.8.2024 ja sen päivittämisestä 8.11.2024.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

Tarkastuslautakunnat järjestivät arviointiin liittyvät arviointitilaisuudet 15.1.2025 ja 29.1.2025, joissa kuultiin muun muassa hyvinvointialuejohtajia ja yliopistosairaalan johtajaa. Lisäksi tietoja on pyydetty tietopyynnöillä sekä survey-tyyppisellä kyselyllä.

Tarkastuslautakuntien jäsenille on lähetetty YTA-yhteisarviointiraportin luonnos etukäteen tutustuttavaksi. Materiaali on salassa pidettävä, Julkl 24.1 § kohta 15.

Lapin hyvinvointialueen tarkastuspäällikkö Riitta Erola ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastusjohtaja Tarja Lempeä esittelevät arvioinnin tulokset tarkastuslautakuntien yhteisessä esittelytilaisuudessa. Esittelytilaisuuteen osallistuvat Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden tarkastuslautakunnat ja niiden alainen henkilöstö etäyhteydellä.

Valmistelijat jatkavat arvioinnin raportin työstämistä tarkastuslautakuntien ohjauksen perusteella. YTA-yhteisarviointiraportti tuodaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan hyväksyttäväksi 13.5.2025 kokouksessa.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta

1. keskustelee arvioinnista ja YTA-yhteisarviointiraportista (salassa pidettävä, Julkl 24.1 § kohta 15)
2. ohjaa arvioinnin valmistelua.

Päätös

Tarkastuslautakunta

1. keskusteli arvioinnista ja YTA-yhteisarviointiraportista (salassa pidettävä, Julkl 24.1 § kohta 15)
2. ohjasi arvioinnin valmistelua.

Merk. Lapin hyvinvointialueen tarkastuspäällikkö Riitta Erola osallistui kokoukseen etäyhteydellä klo 10.09-11.07. Lapin hyvinvointialueen tarkastuspäällikkö Riitta Erola ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastusjohtaja Tarja Lempeä esittelivät asiaa kokouksessa.

Merk. Lapin, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueiden tarkastuslautakuntien jäseniä ja niiden alainen henkilöstö osallistui yhteiseen arviointitilaisuuteen etäyhteydellä klo 10.06-11.08.

Merk. Kokouksessa pidettiin lounastauko tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 11.11-11.54.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/11206/00.03.00.00/2023

58 § Tarkastuslautakunnan itsearviointi

Tarkastuslautakunnan arviointiperiaatteiden mukaisesti lautakunta kehittää työ- ja toimintatapojaan jatkuvan kehittämisen periaatteella ja toteuttaa vuosittain lautakuntatyöskentelyyn liittyvän itsearvioinnin.

Tarkastuslautakunnan jäsenille on toteutettu itsearviointikysely 25.4.-8.5.2025 lautakunnan työskentelystä ja arviointikertomuksen valmistelusta. Kysymykset ovat samat kuin vuonna 2023 toteutetussa kyselyssä.

Valtuustokauden vaihtumisen vuoksi kysely on toteutettu siten, että nykyinen tarkastuslautakunta ehtii toteuttaa ja purkaa kyselyn tulokset taomikaudellaan toukokuun 2025 loppuun mennessä.

Arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esittelee itsearvioinnin kyselyn tulokset kokouksessa.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta merkitsee itsearvioinnin kyselyn tulokset tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

Merk. Arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esitteli itsearvioinnin kyselyn tulokset.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/11206/00.03.00.00/2023

59 § Palautteen kerääminen arviointikertomusten hyödynnettävyydestä, vaikuttavuudesta ja kehittämisestä

Tarkastuslautakunnan arviointiperiaatteiden mukaan tarkastuslautakunta kehittää työ- ja toimintatapojaan jatkuvan kehittämisen periaatteella. Tarkastuslautakunta toteuttaa vuosittain lautakuntatyöskentelyyn liittyvän itsearvioinnin ja kerää ja seuraa palautetta, jota se saa arviointikertomuksista muun muassa aluevaltuutetuilta.

Tarkastuslautakunta toteutti palautekyselyn kesäkuussa 2023 aluevaltuuston jäsenille. Tarkastuslautakunnan on tarkoituksenmukaista pyytää palautetta aluevaltuustolta myös valtuustokauden päättyessä. Lisäksi tarkastuslautakunta voi harkita palautteen keräämistä myös hyvinvointialueen viranhaltijoilta.

Aluevaltuutetut voivat antaa palautetta arviointikertomusten hyödynnettävyydestä, vaikuttavuudesta ja kehittämisestä. Lisäksi he voivat antaa aihe-ehdotuksia tärkeiksi näkemistään arviointiaiheista seuraavan valtuustokauden arviointien suunnittelua varten.

Arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esittelee asiaa kokouksessa.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta päättää palautteen keräämisestä ja palautekyselyn toteuttamisesta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti toteuttaa palautekyselyt aluevaltuutetuille ja hyvinvointialueen laajan johtoryhmän jäsenille. Kyselyt toteutetaan 26.5.-1.6.2025.

Merk. Arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esitteli palautekyselyitä.

Merk. Katri Hokkanen saapui kokoukseen klo 10.47 tämän asian käsittelyn aikana.

Merk. Kokouksessa pidettiin lounastauko tämän asian käsittelyn jälkeen klo 10.56-11.47.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/27713/00.03.00.01/2023

60 § Tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutuminen ja tilintarkastuskertomus vuodelta 2024

Hallintosäännön 81 §:n mukaan tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tekee tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi.

Tilintarkastussopimuksen mukaan tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta sekä tekemistään tarkastushavainnoista ja antamistaan suosituksista tarkastuslautakunnalle vähintään kolme kertaa kultakin tilikaudelta ja lisäksi tarkastuslautakunnan erillisestä pyynnöstä.

Vastuunalainen tilintarkastaja on esitellyt tarkastussuunnitelman tilikaudelle 2024 tarkastuslautakunnan kokouksessa 14.8.2024 sekä tilintarkastuksen etenemistä ja tarkastushavaintoja tarkastuslautakunnan kokouksissa 4.12.2024, 19.2.2025 ja 24.4.2025.

Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT Katri Hokkanen esittelee kokouksessa tilikauden 2024 tarkastuksen loppuraportin sekä aluevaltuustolle osoitetun tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2024.

Tilintarkastuksen loppuraportti tilikaudelta 2024 jaetaan myös hyvinvointialueen johdolle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi

1. tilintarkastuksen loppuraportin tilikaudelta 2024 ja
2. aluevaltuustolle osoitetun tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2024.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

Merk. Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT Katri Hokkanen esitteli kokouksessa tilikauden 2024 tilintarkastuksen loppuraportin, 13.5.2025 annetun tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2024 sekä hyvinvointialuejohtajan ja aluehallituksen puheenjohtajan 9.5.2025 allekirjoittaman vahvistusilmoituskirjeen tilintarkastajalle.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/6370/02.02.03.00/2025

61 § Tilinpäätös ja toimintakertomus 1.1.-31.12.2024, Tilintarkastuskertomus, Tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen

Aluehallitus on laatinut ja allekirjoittanut 25.3.2025 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024 ja antanut sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja lähettänyt sen tarkastuslautakunnalle.

Hyvinvointialuelain 127 §:n mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.

Hyvinvointialuelain 130 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava aluevaltuustolle kultakin tilikaudelta kertomus (tilintarkastuskertomus), jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Hallintosäännön 81 §:n mukaan tarkastuslautakunta tekee aluevaltuustolle esityksen siitä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja vastuuvapaus myöntää tilivelvollisille.

Tilintarkastuskertomus tilikaudelta 2024

Tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisesta ja antanut tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2024.

Tilintarkastuskertomus ei sisällä hyvinvointialuelain 130 §:n mukaista tilivelvolliseen kohdistuvaa muistutusta.

Hyvinvointialueen taseessa on aiemmilta ja päättyneeltä tilikaudelta kertynyttä alijäämää yhteensä 133,8 milj. euroa sekä poistoeroa 9,4 milj. euroa eli katettavan alijäämän määrä on yhteensä 124,4 milj. euroa. Lain hyvinvointialueesta 15 §:n mukaisesti tilinpäätöksessä 2024 taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tilintarkastuskertomuksessa esitetään tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 2024.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

1. aluehallituksen laatiman ja allekirjoittaman tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tilikaudelta 2024 sekä
2. tilinpäätökseen sisältyvän tuloksen käsittelyn ja
3. tilinpäätöshetkellä 31.12.2024 hyvinvointialueen taseessa olevan kattamattoman alijäämän -124,4 milj. euroa.

Tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto

1. merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 2024
2. hyväksyy tilikauden 2024 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ja myöntää vastuuvapauden tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2024.

Päätös Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

Liitteet Pohjois-Pohjanmaan_hyvinvointialueen_toimintakertomus_ja_tilinpäätös_2024
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilintarkastuskertomus 2024 allekirjoitettu

Päätöshistoria

Aluehallitus 25.3.2025 §126

Tausta

Lain hyvinvointialueesta mukaan aluehallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Aluevaltuuston tulee käsitellä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Hyvinvointialuelain 117 §:n mukaan hyvinvointialueen tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätökseen tulee sisällyttää myös konsernitilinpäätös (hyvinvointialuelaki 118 §).

Hyvinvointialuelain 119 pykälässä säädetään toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys aluevaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista hyvinvointialueen ja konsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi hyvinvointialueen tai konsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Lisäksi toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotustoimista. Samoin on esitettävä selvitys hyvinvointialueen ottamien pitkäaikaisten lainojen lisäyksistä ja investoinneista.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat aluehallituksen jäsenet sekä hyvinvointialuejohtaja.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan (11 §) aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Keskeisiä nostoja vuoden 2024 tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Pohteen toiminta on vaiheittain vakiintunut. Tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteet ovat edenneet ja taloutta on saatu oikaistua. Haasteet liittyvät erityisesti terveydenhuollon lakisääteiseen hoitoon pääsyyn. Tietopohja on vielä osin vajavainen erityisesti sosiaalihuollon tiedoissa. Henkilöstön saatavuus Pohteella on parantunut. Uuden sairaalan A- ja B-rakennukset on otettu käyttöön ja digipalvelut ovat kehittyneet. Kansallisessa vertailussa Pohde pärjää monella eri mittarilla.

Sote-järjestämissuunnitelman toimenpiteet ovat pääosin edenneet tavoitteiden mukaisesti. Paikkamäärien rakenteellisia muutoksia on viety systemaattisesti eteenpäin. Useiden palveluiden osalta ollaan asetetussa tavoitteessa.

Digisote-keskus toimii 17 kunnan alueella. Liikkuvien palveluiden ja kotiin annettavien palveluiden kuten kotikuntoutuksen ja kotisairaalapalvelujen toiminnan laajentaminen ja kehittäminen jatkuivat. Palveluverkon uudistamistyössä on edetty.

Sote-palveluissa hoito- ja palvelutakuut ovat toteutuneet vaihtelevasti. Riittävän henkilöstön turvaamiseen liittyvät haasteet vaikuttivat hoito- ja palvelutakuiden toteutumiseen. Toisaalta myös kysyntä kasvoi osassa palveluita.

Kiireellisen pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteumisissa oli heikentymistä, mutta koko pelastustoimialuetta tarkasteltaessa toimintavalmiusajat toteutuivat palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Pohteen palkallinen ja toteutunut työpanos toteutuivat lähes samalla tasolla kuin edellisvuonna. Lähtövaihtuvuus oli alhaisempi kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana. Sairauspoissaoloprosentti 5,3 % oli viime vuotta vastaava. Vuoden 2024 aikana toteutettiin yhteensä 9 irtisanomisperusteista yt-menettelyä. Kaikissa näissä henkilöstölle pysyttiin tarjoamaan muita tehtäviä.

Tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteet vuodelle 2024 olivat 90 miljoonaa, josta toteutui noin 56 miljoonaa. Näiden lisäksi on toteutunut myös muuta talouden tasapainottumista. Osa vuoden 2024 toimenpiteistä jää potentiaalisiksi vuoden 2025 talouden tasapainotuksen osalta.

Pohteen tilinpäätös vuonna 2024

Vuoden 2024 talousarvio ja 2024-2026 toiminta- ja taloussuunnitelma hyväksyttiin

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

aluevaltuustossa 18.12.2023. Aluevaltuusto muutti talousarviota kahdesti; 17.6.2024 (osaamiskeskussihteerit) ja 16.9.2024 (kesäkuussa toimialueiden tarkentunut ennuste vuodesta 2024).

Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2024 oli 60,1 miljoonaa alijäämäinen. Tammi-kesäkuun osavuositarkastukseen pohjautuvien arvioiden perusteella näytti siltä, että tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteiden taloudelliset vaikutukset eivät vielä riittävällä tavalla näy toteumassa, ja tämän arvion perusteella aluevaltuusto aluehallituksen esityksestä muutti Pohteen talousarvion alijäämää 16.9.2024 kokouksessaan 90 miljoonan euron alijäämän tasoon.

Vuoden 2024 edetessä ja seurantatiedon lisääntyessä alkoi kesän 2024 jälkeen näkyä merkkejä siitä, että tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma vaikutukset näkyvät taloudessa aiemmin arvioitua nopeammalla aikataululla. Pohteen toimielimiä informoitiin systemaattisesti tulosenrusteen tarkentumisesta vuoden jälkimmäisen puoliskon kokouksissa sekä kuukausi- ja osavuositarkastuksissa.

Tilinpäätöksessä Pohteen tulos vuodelle 2024 muodostui 50,7 alijäämäiseksi (alijäämä 72,2 milj. euroa v. 2023). Parantuneen tuloksen taustalla vaikuttivat erityisesti tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteiden eteneminen, henkilöstökulujen jääminen arvioitua matalammaksi sekä muun muassa kirjanpidolliset tarkennukset vakuutuskirjauksiin. Taustaa tarkentuneelle alijäämälle on kuvattu tilinpäätöskirjassa.

Vaikka tilinpäätöksessä tulos parani muutetusta talousarviosta, vielä loka-marraskuussa 2024 näytti todennäköiseltä, että alijäämä voi epävarmuustekijöiden toteutuessa jäädä tasolle 70 miljoonaa euroa, vaikka skenaarioita paremmasta tuloksesta olikin käyty läpi eri toimijoiden kanssa. Mahdollisena riskinä näyttäytyi tätäkin suurempi alijäämä, joka olisi ollut lähempänä muutetun talousarvion 90 miljoonan alijäämän tasoa.

Tuloksen muodostuminen

Pohteen toimintatuottojen toteuma vuonna 2024 sisältäen valmistuksen omaan käyttöön oli yhteensä 349,3 miljoonaa euroa (334,8 milj. euroa v. 2023). Tuotot ylittivät muutetun talousarvion 1,7 miljoonaa eli 0,5 %. Arvioitua parempina toteutuivat erityisesti myyntituotot sekä korvaukset valtiolta. Puolestaan tuet ja avustukset jäivät muutettua talousarviota pienemmiksi.

Toimintakulujen toteuma vuonna 2024 oli Pohteella yhteensä 2,15 miljardia euroa (2,09 mrd. euroa v. 2023). Tästä 48 % eli 1 025,9 miljoonaa euroa oli henkilöstökuluja (1 001,6 milj. euroa v. 2023). Palvelujen ostot olivat Pohteella vuonna 2024 yhteensä 754,4 miljoonaa euroa (741,3 milj. euroa v. 2023), josta asiakaspalvelujen ostojen osuus oli 452,8 miljoonaa euroa (447,6 milj. euroa v. 2023) ja muiden palvelujen ostojen osuus 301,6 miljoonaa euroa (293,7 milj. euroa v. 2023). Palvelujen ostot muodostavat Pohteen toimintakuluista noin 35 prosenttia.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma vuonna 2024 oli 178,5 miljoonaa euroa (172,3 milj. euroa v. 2023). Osuus Pohteen toimintakuluista oli 8 prosenttia. Vuonna 2024 avustusten toteuma oli 69,5 miljoonaa euroa (65,1 milj. euroa v. 2023). Avustusten osuus Pohteen toimintakuluista oli 3 prosenttia. Tilinpäätöksen erä "muut toimintakulut" sisältävää muun muassa tilavuokria, kiinteistöveron ja luottotappiot. Muiden toimintakulujen toteuma vuonna 2024 oli 123,3 miljoonaa euroa (112,6 milj. euroa v. 2023).

Toimintakatteen toteuma Pohteella oli vuonna 2024 yhteensä 1,802 miljardia euroa (1,758 mrd. euroa v. 2023). Toimintakatteen alapuolisista eristä valtion rahoitus toteutui muutetun talousarvion mukaisesti ollen 1,807 miljardia euroa (1,731 mrd. euroa v. 2023). Nettorahoituskuluja kertyi vuonna 2024 yhteensä 11,6 miljoonaa euroa (8,8 milj. euroa v. 2023) eli alitusta muutettuun talousarvioon tuli noin 1,7 miljoonaa euroa eli 12,9 prosenttia.

Poistojen toteuma oli 44,2 miljoonaa euroa (36,9 milj. euroa v. 2023). Ylitystä syntyi noin 7,9 miljoonaa euroa eli 21,9 prosenttia. Rakennusten purkuaikataulun tarkentuessa poistoaikoja lyhennettiin vastaamaan purkuaikataulua. Tällä oli 2,1 miljoonan euron negatiivinen tulosvaikutus. Lisäksi tuloa tuottamattomista, purkua odottavista rakennuksista tehtiin lisäpoisto 6,7 miljoonaa euroa.

Edellä mainitut erät huomioiden Pohteen tulos vuodelle 2024 muodostui 50,7 alijäämäiseksi (alijäämä 72,2 milj. euroa v. 2023).

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman eteneminen

Pohteella on laadittu osana vuosien 2023-2024 talousarviovalmistelua kaksi kattavaa talouden tasapainotusohjelmaa. Aluevaltuustossa 17.10.2022 hyväksytty sote-järjestämissuunnitelma vuosille 2023-2025 sisälsi talouden tasapainotustoimenpiteitä 40 miljoonalla eurolla.

Osana vuoden 2024 talousarvioprosessia Pohteella päätettiin marraskuussa 2023 tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivityksestä sisältäen sote-järjestämissuunnitelman tarkennukset. Päivitetty ohjelma sisältää noin 90 miljoonan euron sopeutustoimet vuodelle 2024. Nämä kohdentuivat sosiaali- ja terveystalouden, pelastustoimeen sekä tukipalveluihin. Toimialueiden laatiman arvion mukaan toimenpiteitä toteutui vuonna 2024 noin 56,3 miljoonaa euroa. Ohjelman toimeenpano etenee suunnitellusti, mutta taloudelliset vaikutukset näkyvät osin viiveellä johtuen muun muassa yhteistoimintaneuvotteluista sekä päätöksenteko- ja oikaisuvaatimusprosesseista.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden lisäksi toteutui myös muita tuloksen parantumiseen vaikuttavia tekijöitä, kuten matalammat henkilöstökulut liittyen haasteisiin henkilöstön saatavuudessa, budjetoinnin tarkentuminen, toiminnan yleinen tehostuminen sekä tulojen tehostettu laskutus ja seuranta. Näiden yhteisvaikutuksena vuoden 2024 tilinpäätös toteutui alijäämästä ja muutettua talousarviota parempana.

Tavoitteena on, että vuodelle 2024 päätettyjä ja vielä toteutumattomia tuottavuus- ja

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

taloudellisuustoimenpiteitä viedään systemaattisesti eteenpäin vuoden 2025 aikana. Vuoden 2024 aikana päätettiin myös vuotta 2025 koskevista tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa täydentävistä toimenpiteistä, joiden tavoitteena on osaltaan varmistaa alijäämien kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä.

Pohteen alijäämä vuosilta 2023-2024 on kansallisella tasolla tarkasteltuna suhteessa alueista pienimpiä, joten myös tästä näkökulmasta voidaan arvioida, että Pohteen tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteet ovat olleet vaikuttavia.

Tilikauden tuloksen käsittely

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle tilikauden -51 492 562,03 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan uuden sairaalan A-rakennuksen investointivaraus 6 000 000 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 6 000 000 euroa.
- Tuloutetaan kirjattuja poistoeroja suunnitelman mukaan 837 669,73 euroa.
- Kirjataan tilikauden alijäämä 50 654 892,30 euroa taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Päätösehdotus

Strategia- ja talousjohtaja Anu Vuorinen (p. 044 365 5473):

Aluehallitus

- 1) hyväksyy ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2024,
- 2) antaa tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnalle,
- 3) lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi,
- 4) oikeuttaa strategia- ja talousjohtajan tekemään tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen tarvittaessa tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia ja tuomaan ne aluehallituksen tietoon ennen aluevaltuuston tilinpäätöksen käsittelyä.

Päätösesitys

Vs. hyvinvointialuejohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto:

Aluehallitus hyväksyy strategia- ja talousjohtajan ehdotuksen.

Päätös

Vs. hyvinvointialuejohtaja Kirsti Ylitalo-Katajiston muutettu esitys:

Aluehallitus

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

- 1) hyväksyy ja allekirjoittaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 2024,
- 2) antaa tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnalle,
- 3) lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi,
- 4) oikeuttaa strategia- ja talousjohtajan tekemään tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen tarvittaessa tilintarkastuksen yhteydessä tarpeelliseksi todettuja tarkennuksia ja teknisiä korjauksia ja tuomaan ne aluehallituksen tietoon ennen aluevaltuuston tilinpäätöksen käsittelyä,
- 5) esittää aluevaltuustolle tilikauden -51 492 562,03 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:
 - Tuloutetaan uuden sairaalan A-rakennuksen investointivaraus 6 000 000 euroa ja tehdään kohteeseen liittyvä poistoeron lisäys 6 000 000 euroa.
 - Tuloutetaan kirjattuja poistoeroja suunnitelman mukaan 837 669,73 euroa.
 - Kirjataan tilikauden alijäämä 50 654 892,30 euroa taseeseen edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Aluehallitus hyväksyi vs. hyvinvointialuejohtajan muutetun esityksen.

Merk. Anne Huotari saapui kokoukseen ja varajäsen Tarja Ollanketo poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 10.26. Antti Ollikainen poistui kokouksesta klo 10.39.

Liitteet

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2024

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/27717/00.03.00.00/2023

62 § Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2024

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa aluevaltuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 14.8.2024 arviointisuunnitelman vuodelle 2024. Tarkastuslautakunta on antanut marraskuussa 2024 aluevaltuustolle tiedoksi kaksi arviointimuistiotia valmistuneista arvioinneista: Ikäihmisten muistitutkimusten saatavuus ja toteutuminen sekä teknologia ikäihmisten hyvinvoinnin tukena säännöllisessä kotihoidossa ja kotisairaalassa.

Vuonna 2024 tarkastuslautakunta on arvioinut muun muassa ikäihmisten palveluita, pelastustoimen palvelujen toteutumista ja tehnyt yhteisarvioinnin Pohjois-Suomen yhteistyöalueen (YTA) yhteistyön toteutumisesta yhdessä Lapin, Kainuun ja Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueiden tarkastuslautakuntien kanssa. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut hoitotakuun toteutumista sekä uuden Oulun yliopistollisen sairaalan valmistumista ja käyttöönottoa. Tarkastuslautakunta arvioi vuosittain talousarvion toteutumista, talouden tilaa sekä talouden sopeuttamistoimenpiteiden riittävyttä.

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan arviointikertomus käsitellään aluevaltuustossa tilinpäätöksen yhteydessä ja aluehallitus antaa aluevaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Arviointikertomus vuodelta 2024 on jaettu tarkastuslautakunnan jäsenille oheismateriaalina ennen kokousta (salassa pidettävä, Julkl 24.1 kohta 15).

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta hyväksyy Arviointikertomuksen vuodelta 2024. Tarkastuslautakunta antaa ulkoisen tarkastuksen ja arvioinnin yksikölle oikeuden tehdä tarvittaessa teknisiä korjauksia Arviointikertomukseen 2024.

Tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle, että

1. aluevaltuusto käsittelee ja käy keskustelun Arviointikertomuksesta vuodelta 2024 ja lähettää sen edelleen aluehallitukselle toimenpiteitä varten

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

2. aluehallitus antaa aluevaltuustolle syyskuun loppuun mennessä lausunnon siitä, mihin toimenpiteisiin Arviointikertomuksen 2024 johdosta on ryhdytty (hyvinvointialuelaki 125 §).

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

Merk. Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä ja arviointipäällikkö Marjo Kiviniemi esittelivät Arviointikertomusta vuodelta 2024.

Merk. Kokouksessa pidettiin kahvitauko klo 14.23-14.30 tämän asian käsittelyn aikana.

Liitteet

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2024

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/27711/00.03.00.00/2023

63 § Ajankohtaiskatsaus ja infot

Tarkastuslautakunnan ajankohtaiset asiat.

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta merkitsi arviointikertomuksen luovutustilaisuuden 20.5.2025 klo 8.00 ja muut ajankohtaiset asiat tiedoksi.

Merk. Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä ja tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Kari Pentti esittelivät ajankohtaisia asioita.

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunta 13.5.2025

PPHVA/27717/00.03.00.00/2023

64 § Tarkastuslautakunnalle tiedoksi annettavat asiat

Tarkastuslautakunnalle annetaan tiedoksi:

1. THL tilastoraportti 26/2025 7.5.2025. Kansallinen terveysindeksi 2021-2023. Pohjois-Pohjanmaa on yksi korkean sairastuvuuden alueista. Koko maan väestössä diabetes, krooniset keuhkosairaudet ja muistisairaudet yleistyvät.
2. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston tiedote 7.5.2025 perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon kiireettömän hoitopääsyn puutteista Pohteen alueella.
3. THL tilastoraportti 24/2025, 6.5.2025. Hoitoon pääsy perusterveydenhuollossa 2024. Hoitoon pääsy avosairaanhoidon toteutui huonoiten Pohteella. Lääkärille pääsy oli kolmanneksi heikointa ja sairaanhoitajalle/ terveydenhoitajalle pääsy toiseksi heikointa hyvinvointialueista. Etäkontakteina toteutettujen hoitopääsykäyntien osuudet olivat maan keskiarvoa selkeästi pienemmät.
4. THL:n tilastoraportti 23/2025, 29.4.2025. Lastensuojelu 2024. Yhä harvempi lastensuojeluilmoitus johtaa lastensuojelun asiakkuuteen. Pohteella kiireellisesti sijoitettujen ja huostassa olevien lasten osuus on koko maan keskiarvon tasoa. Pohjois-Pohjanmaalla 59 % lapsista on sijoitettuna perhehoitoon, minkä osuus on koko maan keskiarvoa parempi.
5. Pohteen vuosittainen selvitys STM:lle sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta.
6. THL tilastoraportti 19/2025, 16.4.2025 Erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy 2024. Vuonna 2024 erikoissairaanhoidon hoitoon pääsyssä oli merkittäviä haasteita.
7. AVI:n päätös 15.4.2025 lakisääteisten opiskeluhoollon psykologipalveluiden järjestämisestä. AVI havainnut vakavia puutteita Pohteen opiskeluhoollon psykologipalvelujen järjestämisessä. Palvelut eivät toteudu kaikilta osin lainsäädännön mukaisesti ja yhdenvertaisesti. AVI jatkaa valvontaa.
8. AVI:n ohjauskirje 4.4.2025 hyvinvointialueille: alueellisten hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien laadinta, mielenterveyden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen sekä kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.
9. Sisäministeriön tietopyyntö selvityksen toteuttamiseksi pelastustoimen palveluiden ja talouden tilasta. (vuosittainen selvitys), 30.1.2025

Päätösesitys

Tarkastusjohtaja Tarja Lempeä (p. 050 407 2078):

Tarkastuslautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi tarkastusjohtajan esityksen.

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä hyvinvointialuelain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta tai aluevalitusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa:

pykälät: 54-61 §:t, 63-64 §:t

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

pykälät: 62 §

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranomaiselle, joka on tehnyt päätöksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä vaaditaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

- postiosoite: PL 10, 90029 Pohde
- käyntiosoite: Kajaanintie 50, 90220 OULU
- sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi
- puhelinnumero: 08 315 6126

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului - tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa

oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä klo 15 mennessä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.
